

til Trofasthed mellem Ægtefæller f. Eks. Den moderne Kultur siger til Ungdommen: Nyd Livet, men Bondekulturen siger: Hold dig ren, vær stærk, du er vort Fremtids- haab, det er dig, der skal bære Folkets og Fædrelandets Fremtid. Bondekulturen kræver den samme Kyskhed af Mand som af Kvinde. Bjørnstjerne Bjørnson er Bondekulturens ypperste Repræsentant paa det Omraade. Men man husker, hvorledes man herinde fra den moderne Kulturs Sæde behandlede og tog imod hans kendte Foredrag om Engifte og Mangel- gifte . . . (*Borgbjerg*: Er der ingen uægte Børn paa Landet?) . . . Der er en stor og dybtgaaende Principforskul mellem de to Kulturretninger.

Det er derfor ganske taabeligt at tro, at Affæren med „Karen Borneman“ har svækket Justitsministerens Stilling ude i Landet, tværtimod, bortset fra om Censor har handlet rigtigt eller galt i dette enkelte Tilfælde. Det samme gælder, naar det ærede Medlem for Ringsted taler om den Kunststart, han kalder Revuer. Man bilde sig ikke ind, at et Forbud mod Revuer eller skarpere Tilsyn med Varieteer- nes kortskaarerede Præstationer skulde kunne svække nogen Ministers Stilling ude i Lan- det. Og Støtte her inde fra kunde det være godt nok at have, men den kan til Nød ogsaa undværes. Den moderne Kul- tur siger: Kunsten for Kunstens Skyld — uden Hensyn til, at det er en Kunst, der virker opdragende og forædlende, naar bare det er Kunst, om den er nok saa umoralsk eller nok saa tvivlsom, naar bare den kan bære det Prædikat Kunst, saa har den sin Berettigelse. Men Bondekul- turen siger: Kunsten for Livets Skyld, og anerkender kun det som Kunst, der virker opdragende og moralsk forædlende paa Sindet. Jeg vil i denne Forbindelse sige, at det var maaske ikke af Vejen, om man her paa Rigsdagen tog Listen over de mange statsunderstøttede Kunstnere op til Revision og undersøgte, om der ikke var adskillige af disse Kunstnere, der kunde gøre deres Kunster for egen Regning.

Bondekulturen sætter ogsaa det højt at være hjælpsom overfor dem, der trænge, og være trofast mod Venner og Slæg- ninge, selv om det gaar dem daarligt. Derfor har det stjaalne Brev, der paa en saa mystisk Maade er kommet i det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds's Besiddelse og blev oplæst her i Tinget, gjort den modsatte Virkning af den, der var tilsigtet. Vi have selvfølgelig ogsaa her i Landet en Presse, der svarer til de

to Kulturer, een Presse her i København som den moderne Kulturs Bærer, der efter min og manges Mening ikke gør vort Land Ære. Bondekulturen har ogsaa sin Presse, og den findes navnlig ude i Provinsen; der findes den Presse, der er det sande og egentlige Udtryk for dansk Aandsliv og dansk Tankegang. Jeg tror, at vore Rigsdagsforhandlinger — det er sørgeligt at skulle erkende det — vilde forme sig helt anderledes og mere værdigt, hvis de førtes et andet Sted i Riget. Det burde ganske vist være os ret ligegyldigt, hvad „Kulturbladene“ skrive her inde i Køben- havn; det betyder i Virkeligheden ogsaa langt mindre, end de selv tro, naar de an- vende al deres Opfindsomhed paa at finde Ukvemsord mod Regeringen og Regerings- partiet. De synes at overbyde hinanden. For Tiden har „Vort Land“ taget Tæten, jø det vil virkelig sige noget. Jeg ved ikke, om ærede Medlemmer have lagt Mærke til en saadan Buket, som for ganske nylig fandtes i „Vort Land“. Den 22. Oktober præsenterede det i eet Aandedræt umiddel- bart efter hinanden saadanne Betegnelser for Regeringen og Venstres Førere, for dem, der staa i Spidsen for Partiet, som: halvhederlige Mænd, uhæderlige Mænd, professionelle Løgnere, Konfusionsløgnere, fvetungede Mænd, Smaaløgnere og politiske Nidløgnere, Spekulanter og Aagerkarle. Det er en Buket, lige plukket ud af en Artikel af Bladet „Vort Land“. Jeg tror nok, at det for Tiden har Tæten, men jeg tvivler ikke om, at de andre ville udfolde hæder- lige Bestræbelser for om muligt at komme foran.

Naar man vil forstaa den forfærdelige Voldsomhed, hvormed man fra tilsyn- ladende forskelligt Hold griber efter hvilke som helst Midler for at knuse os, Partiet og Ministeriet, maa man ikke overse, at det er i Virkeligheden en Kulturkamp, hvor Modstanderen staa paa det, han kalder den moderne Kultur, og vi staa paa Bondekulturen, der har ældgammel Rod i vort Folk, vel i Udvik- ling, men rodfast. Derfor staa vi støt, og vi ville staa længe. For ikke at misfor- staa vil jeg tilføje, at jeg her selvfølgelig kun har tegnet disse Bevægelser i meget store Træk uden at nævne de mange Undtagelser, der i Virkeligheden kun be- kræfte Regelen. Endvidere mener jeg og overser aldeles ikke, at vi have en tredje Kultur, som jeg vil kalde den nationallibe- rale Embedsmanskultur. Den har ogsaa sin Presse, men det har ikke været min Hensigt at omtale den ved denne Lejlig-